PREZES
WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO
Piotr BUCHWALD

Katowice, dnia 15 maja 2007 r.

L.dz.P/091/0006/07/07264

Pan
Józef GÓRNY
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa

Działając na podstawie Art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 z późn. zm.) w nawiązaniu do wystąpienia pokontrolnego z dnia 19 kwietnia 2007 r. L.dz. LKA-41100-1-07/I/06/008 przedstawiam poniżej informację o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz działaniach podjętych w celu ich realizacji.

W pierwszej kolejności dziękuję za pozytywną ocenę działań organów nadzoru górniczego, dostosowujących ich organizację do zachodzących zmian w górnictwie oraz wykonywania ustawowych zadań przez organy nadzoru górniczego.

Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego dokonałem szczegółowej analizy jego treści, w tym ujawnionych nieprawidłowości w pracy nadzoru górniczego.
Uprzejmie informuję, że w celu wyeliminowania tych nieprawidłowości poleciłem dyrektorom okręgowych urzędów górniczych :

1) wnikliwie analizować od strony merytorycznej i formalno-prawnej projekty decyzji administracyjnych i innych rozstrzygnięć,
2) zwiększyć częstotliwość szkoleń pracowników urzędów z zakresu przepisów procedury administracyjnej,

3) stosować w szerszym zakresie przeprowadzanie w kopalniach węgla kamiennego inspekcji grupowych oraz kontroli problemowych, a tym samym ograniczyć nadmierne obciążenie organizacyjne przedsiębiorców z tytułu zbyt częstych, nie zawsze skoordynowanych inspekcji i kontroli,
4) wyeliminować przypadki wydawania decyzji administracyjnych zobowiązujących przedsiębiorców do angażowania członków Komisji specjalnych powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w prace kopalnianych zespołów opiniodawczych (pkt 9 wniosków pokontrolnych).

Szczególnie wnikliwie zapoznałem się z uwagami dotyczącymi negatywnej oceny organizacji pracy oraz zasad finansowania specjalnych Komisji powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego na podstawie Art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005r. Nr 228, poz. 1247 z późn. zm.) - P.g.g..
Generalnie postanowiłem :

1) ograniczyć ilość specjalnych Komisji poprzez połączenie Komisji wydających do tej pory opinie w odniesieniu do współwystępujących zagrożeń naturalnych i procesów technicznych oraz zmniejszyć liczbę osób biorących udział w pracach Komisji, a tym samym ograniczyć koszty ich działalności;
2) wydać zarządzenie o zniesieniu jednej z Komisji;
3) przyjąć zasadę wydawania opinii dotyczących ruchu zakładów górniczych tylko na wniosek organu nadzoru górniczego oraz w sprawach przewidzianych w przepisach wydanych na podstawie Art. 78 ust.1 P.g.g.;
4) w sposób zdecydowany dążyć do stworzenia możliwości prowadzenia i finansowania od 1 stycznia 2008 r. prac Komisji wyłącznie ze środków budżetowych Wyższego Urzędu Górniczego.

Na tej podstawie ustaliłem szczegółowy harmonogram wykonania wniosków pokontrolnych dotyczących organizacji i pracy wspomnianych Komisji. Podjąłem następujące działania :

1. Wydałem zarządzenie Nr 7 z dnia 15 maja 2007 r., na mocy którego z dniem 1 czerwca 2007 r. będzie zniesiona Komisja do spraw Zagrożeń Zdrowia Czynnikami Środowiska Pracy w Zakładach Górniczych. O tym fakcie powiadomieni zostali przedsiębiorcy a Przewodniczącego Komisji zobowiązałem do zakończenia jej prac, w tym rozliczenia merytorycznego i finansowego oraz przedłożenia sprawozdania z działalności Komisji (pkt 6 wniosków pokontrolnych).

Ponadto przedsiębiorcy zostali zawiadomieni o braku podstaw prawnych do żądania od producentów środków ochrony indywidualnej i wyposażenia dodatkowego, posiadania pozytywnych opinii Komisji do spraw Zagrożeń Zdrowia Czynnikami Środowiska Pracy w Zakładach Górniczych (pkt 5 wniosków pokontrolnych).

2. Uznałem za niezbędne dokonanie gruntownej zmiany organizacji funkcjonowania Komisji, które zajmują się opiniowaniem rozpoznawania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych.

   Postanowiłem z dniem 1 lipca 2007 r.:

   1) połączyć Komisje do spraw :
      - Tąpań w Zakładach Górniczych Wydobywających Węgiel Kamienny,
      - Tąpań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobywających Rudy Miedzi oraz
      - Obudów Wyrobisk Górniczych i Kierowania Stropem,
   2) połączyć Komisje do spraw:
      - Zagrożenia Metanowego oraz Wyrzutami Gazów i Skał w Podziemnych Zakładach Górniczych,
      - Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych,
   3) połączyć Komisje do spraw:
      - Likwidacji Zakładów Górniczych i Gospodarki Odpadami,
      - Zagrożeń Wodnych.

   Połączenie Komisji do spraw : Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji, Zagrożenia Metanowego oraz Wyrzutami Gazów i Skał w Podziemnych Zakładach Górniczych będzie realizacją pkt 10 wniosków pokontrolnych. Ogółem połączenie Komisji oraz likwidacja jednej pozwala na ograniczenie liczby Komisji z 10 do 5.

   Przewiduję, że trzy nowoutworzone Komisje będą działać do 31 grudnia 2007 r. na zasadach ustalonych podczas spotkania Przewodniczących Komisji w dniu 19 grudnia 2006 r., a ich obsługę zapewni Główny Instytut Górnictwa w Katowicach.

   Wspomniane połączenie Komisji skutecznie wpłynie na obniżenie kosztów ich funkcjonowania, także poprzez zmniejszenie liczebności osobowej ich składów (pkt 6 wniosków pokontrolnych).

3. Przyjęta została zasada, że pod obrady Komisji będą kierowane zagadnienia zgłoszone przez organy nadzoru górniczego. O tym powiadomieni zostali przedsiębiorcy, dyrektorzy

okręgowych urzędów górniczych i Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych. Wnioski przedsiębiorców będą przyjmowane tylko z jednoznacznej dyspozycji przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 139, poz. 1169 z późn. zm.).

Nie wykluczam, że w dalszej kolejności podjęte zostaną prace nad odpowiednią zmianą wspomnianych przepisów (pkt 1 wniosków pokontrolnych).

4. Nakazałem Przewodniczącym dotychczasowych Komisji, a dotyczyć to będzie także nowopowołanych, przestrzegania jednolitych zasad finansowania działalności Komisji w zakresie wysokości stawek wynagrodzeń za udział w posiedzeniach i wynagrodzeń za sporządzanie recenzji specjalistycznych.

   Obsługa organizacyjna Komisji zostanie powierzona Głównemu Instytutowi Górnictwa. Wyeliminowane zostaną przypadki obciążania podmiotów gospodarczych nieuzasadnionymi kosztami działania Komisji (pkt 8 wniosków pokontrolnych).

   Z Naczelnym Dyrektorem Głównego Instytutu Górnictwa zawarte zostanie porozumienie gwarantujące pod względem formalno-prawnym, sprawną organizację pracy i finansowanie Komisji do końca 2007 r.

5. Zobowiązałem Dyrektorów Departamentów WUG: Górnictwa, Energomechanicznego, Ochrony Środowiska i Gospodarki Złożem oraz Warunków Pracy do spowodowania określenia szczegółowych obowiązków i uprawnień pracowników inspekcyjno-technicznych, wyznaczonych jako stałych przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego do udziału w posiedzeniach Komisji (pkt 2 wniosków pokontrolnych).

   Ustaliłem, że do podstawowych obowiązków stałych przedstawicieli WUG biorących udział w posiedzeniach Komisji należy:

   1) czuwanie pod względem organizacyjnym nad prawidłowym przebiegiem posiedzeń,
   2) sprawdzanie czy podczas posiedzenia Komisja rozpatruje sprawy wynikające wyłącznie z delegacji przepisów oraz wniosków dyrektorów okręgowych urzędów górniczych (UGBKUE) lub Prezesa WUG,
   3) śledzenie podczas obrad Komisji czy proponowane rozwiązania w analizowanej sprawie nie naruszają obowiązujących przepisów oraz czy nie zachodzi konieczność udzielenia odstępstw od postanowień tych przepisów,
   4) przestrzeganie zasady wyłączającej członka Komisji z głosowania nad przyjęciem uchwały, w przypadku gdy wykonywał on na rzecz przedsiębiorcy prace, mające związek z opiniowanym wnioskiem,

5) sprawdzanie czy do danej sprawy opracowano wyłącznie jeden koreferat (recenzję),
6) dbałość o niedopuszczanie w treści uchwał Komisji zapisów, które narażałyby przedsiębiorcę na ponoszenie dodatkowych kosztów (np. wykonanie uzupełniających badań, opracowań, ekspertyz, opinii, itp.),
7) sprawdzanie wysokości wypłacanych wynagrodzeń za prace w Komisji - (pkt 2 wniosków pokontrolnych).

6. W aktach normatywnych, którymi powołane będą nowe Komisje oraz w których ustalone zostaną składy osobowe i regulaminy pracy, uwzględnione zostaną wyżej określone zasady organizacji pracy a także formy przyjmowanych przez Komisje opinii. Wyeliminowane w ten sposób powinny zostać przypadki formułowania przez Komisje uchwał zawierających nakazy lub zobowiązania adresowane do przedsiębiorców (pkt 4 wniosków pokontrolnych).
7. Przed rozpoczęciem działalności nowych trzech Komisji, powstałych z połączenia siedmiu, zobowiązałem Przewodniczących dotychczasowych Komisji do sporządzenia i przedłożenia sprawozdań z ich pracy. Poleciłem aby w sprawozdaniach tych przed stawione zostały, w oparciu o ewidencję księgową, informacje finansowe (pkt 3 wniosków pokontrolnych).
8. Analizie poddane zostaną zasady organizacji pracy Komisji do spraw : Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie oraz Ochrony Powierzchni. Obie te Komisje obsługiwane są przez Wyższy Urząd Górniczy. Przewiduję zmniejszenie liczby członków tych Komisji z dniem 1 stycznia 2008 r., bowiem z tą datą konieczne będzie powołanie nowych składów Komisji.
9. Powyżej przedstawiłem pierwszy etap zmian w organizacji i finansowaniu Komisji specjalnych.

   Zakładam, że zasadniczych dalszych zmian będę mógł dokonać od 2008 roku.

   Bazując bowiem na wniosku pokontrolnym (pkt 7) podejmę działania w Ministerstwie Środowiska i w Ministerstwie Finansów, przy opracowywaniu projektu budżetu Wyższego Urzędu Górniczego na 2008 rok, aby w budżecie tym przewidzieć środki na finansowanie prac Komisji.

   Wstępna analiza spodziewanych kosztów prac Komisji w 2008 roku wskazuje na potrzebę zabezpieczenia w budżecie WUG około 650.000,- PLN.

   Ze względów lokalowych trudne będzie zrealizowanie zamierzenia prowadzenia bezpośredniej obsługi działalności Komisji przez Wyższy Urząd Górniczy.

   Nie wykluczam, że trzy nowe Komisje będą obsługiwane przez Główny Instytut Górnictwa, ale finansowane ze środków budżetowych WUG.

10. Informuję, że jeżeli dojdzie do konieczności powołania Komisji do zbadania przyczyn i okoliczności nadzwyczajnego zdarzenia, przestrzegana będzie zasada odpowiedniego doboru członków tych Komisji, w celu zapewnienia sprawnej, nie budzącej wątpliwości, pracy Komisji (pkt 11 wniosków pokontrolnych).

W załączeniu przedkładam :

1. Zarządzenie Nr 7 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 15 maja 2007 r. w sprawie zniesienia Komisji do spraw Zagrożeń Zdrowia Czynnikami Środowiska Pracy w Zakładach Górniczych.
2. Pismo z dnia 15 maja 2007 r., l.dz. P/091/0001/07/07124 do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych nadzorujących zakłady górnicze wydobywające węgiel kamienny oraz do Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych.
3. Pismo z dnia 15 maja 2007 r., l.dz. P/091/0002/07/07125 do dyrektorów wszystkich okręgowych urzędów górniczych i Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych.
4. Pismo z dnia 15 maja 2007 r., l.dz. P/091/0003/07/07126 do Dyrektorów Departamentów Wyższego Urzędu Górniczego.
5. Pismo z dnia 15 maja 2007 r., l.dz. P/091/0005/07/07133 do Prezesów Zarządów Spółek - Przedsiębiorców wydobywających węgiel kamienny, rudy miedzi oraz Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. prowadzącej likwidację kopalń oraz odwadniania zrobów w zlikwidowanych kopalniach (do 10 podmiotów gospodarczych).
6. Pismo z dnia 15 maja 2007 r., l.dz. P/091/0004/07/07127 do Przewodniczących Komisji specjalnych.